

การดูแลสุขภาพพี่น้องชาวไทยมุสลิมที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ และบริการให้วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่และไข้กาฬหลังแอ่นโดยไม่คิดมูลค่า

ในแต่ละปีมีชาวมุสลิมทั่วโลกเดินทางไปประกอบศาสนกิจ เพื่อเข้าร่วมพิธีฮัจญ์ ณ เมืองมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ประมาณ ๒ - ๓ ล้านคนต่อปีและในปี ๒๕๕๘ มีชาวไทยมุสลิมจะเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย จำนวน ๑๐,๔๐๐ คน ในปีนี้พิธีฮัจญ์ตรงกับวันที่ ๒๑-๒๖ กันยายน ๒๕๕๘ (ฮ.ค.๑๔๓๖) โดยผู้แสวงบุญจะเริ่มเดินทางไปร่วมพิธีฮัจญ์ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ และวันสุดท้ายที่ผู้แสวงบุญจะต้องเดินทางกลับวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ รัฐบาลไทยให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมการจัดระบบดูแลสุขภาพพี่น้องชาวไทยมุสลิม รวมทั้งดูแลสุขภาพอย่างเป็นระบบ ให้มีความปลอดภัยเทียบเท่ามาตรฐานสากล เพื่อส่งเสริมให้ประกอบศาสนกิจได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้เดินทางไปประกอบศาสนากิจมีความเสี่ยงต่อปัญหาด้านสุขภาพ ความเสี่ยงติดเชื้อจากโรคติดต่อ เช่น ไข้หวัดใหญ่ ไข้กาฬหลังแอ่น โคโรนาไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (MERS-CoV) รวมถึงปัญหาสุขภาพอื่นๆ เช่น โรคประจำตัวของผู้เดินทางไปประกอบศาสนากิจมีโอกาสเสียชีวิตระหว่างไปประกอบศาสนากิจ

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค ได้ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดระบบการดูแลสุขภาพตั้งแต่ก่อนไปจนถึงหลังกลับจากการประกอบศาสนากิจ โดยการดูแลสุขภาพก่อนการเดินทางได้จัดอบรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การป้องกันโรค การบริการตรวจสุขภาพให้กับผู้แสวงบุญก่อนการเดินทางไปพิธีฮัจญ์ โดยผู้แสวงบุญจะได้รับสมุดสุขภาพประจำตัว (Health passport) ผ่านระบบออนไลน์เชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการประเมินความเสี่ยงทางสุขภาพก่อนการเดินทาง ผู้เดินทางจะได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น และไข้หวัดใหญ่ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย พร้อมออกเอกสารรับรองการได้รับวัคซีนป้องกันโรค (สมุดเล่มเหลือง) มีการจัดระบบดูแลสุขภาพขณะอยู่ในประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยมีการจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม ขนาด ๒๐ เตียง และจัดส่งหน่วยแพทย์พยาบาลไทยจำนวน ๓ ทีม รวมทั้งสิ้น ๔๒ คนดูแลสุขภาพพี่น้องไทยมุสลิมขณะอยู่ในประเทศซาอุดีอาระเบีย และหลังกลับจากพิธีฮัจญ์มีระบบการเฝ้าระวังติดตามสุขภาพผู้แสวงบุญเป็นระยะเวลา ๑ เดือนนับจากเดินทางกลับจากซาอุดีอาระเบีย โดยเครือข่าย อสม.ฮัจญ์ และทีมหมอครอบครัว ร่วมดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังโรค ทั้งในระดับจังหวัด ระดับเขต ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าสามารถดูแลสุขภาพพี่น้องชาวไทยมุสลิมได้เป็นอย่างดี ไม่พบการระบาดของโรคติดต่อที่สำคัญ รวมถึงโรคติดต่ออุบัติใหม่ เช่น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาไวรัสสายพันธุ์ 2012 เป็นต้น และมีจำนวนผู้เสียชีวิตระหว่างการไปประกอบพิธีฮัจญ์ลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากจำนวน ๒๓ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงเหลือ ๖ ราย ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และตลอด ๑๐ ปีที่ผ่านมา ของการดำเนินงานให้วัคซีนไข้กาฬหลังแอ่น โดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ไม่พบรายงานการป่วยด้วยโรคไข้กาฬหลังแอ่นของผู้เดินทางกลับจากการประกอบศาสนากิจ

เอกสารรับรองการได้รับวัคซีนป้องกันโรค (สมุดเล่มเหลือง) ซึ่งภาษาอังกฤษเรียกว่า International certificate of vaccination and prophylaxis เป็นเอกสารสำคัญที่ออกตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ หรือ International Health Regulation ซึ่งใช้เพื่อเป็นการยืนยันว่าบุคคลนั้นได้รับการฉีดวัคซีนแล้ว ในส่วนของประเทศไทยนั้น มีการใช้สมุดเล่มเหลืองเพื่อรับรองการฉีดวัคซีนไข้วเหลือง สำหรับผู้ที่เดินทางจากพื้นที่เขตติดโรคไข้วเหลือง และเพื่อรับรองการฉีดวัคซีนไข้วกาฬหลังแอนและวัคซีนไข้วัดใหญ่ สำหรับชาวไทยมุสลิมที่มีความประสงค์จะเดินทางไปประกอบศาสนกิจที่เมืองมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ทั้งนี้เป็นไปตามข้อกำหนดของประเทศประเทศซาอุดีอาระเบีย ทั้งนี้เป็นมาตรการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไข้วเหลืองมายังประเทศไทย รายละเอียดในสมุดเล่มเหลืองที่สำคัญ ดังนี้

- 1) สมุดรับรองการฉีดวัคซีนนี้จะต้องพิมพ์ตามรูปแบบมาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกกำหนดไว้ ถ้าเป็นสมุดรับรองการฉีดวัคซีนที่พิมพ์โดยกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข จะมีรูปครุฑอยู่ที่หน้าปก และข้างในจะมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สมุดเล่มเหลืองที่ออกให้โดยกรมควบคุมโรค จะมีหมายเลขควบคุมทุกเล่ม และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้
- 2) ในสมุดเล่มเหลืองจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล ชนิดวัคซีน หมายเลขกำกับวัคซีน และต้องมีตราประทับจากสถานที่ฉีดวัคซีน และรายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ ด้วย
- 3) สถานที่ฉีดวัคซีนเพื่อออกสมุดเล่มเหลือง จะต้องเป็นสถานที่ที่ได้รับอนุญาตจาก กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เพื่อขอเป็นสถานที่ฉีดวัคซีนเพื่อออกเอกสารรับรองการได้รับวัคซีนป้องกันโรค (สมุดเล่มเหลือง) เท่านั้น สำหรับวัคซีนไข้วกาฬหลังแอน กรมควบคุมโรค ได้ประกาศให้โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ๑๔ จังหวัดภาคใต้ สถาบันบำราศนราดูร สถานเสาวภา โรงพยาบาลนวมินทร์ ๙ โรงพยาบาลเวชศาสตร์เขตร้อน ด้านควบคุมโรคฯ ท่าเรือกรุงเทพ และ ศูนย์วัดโรคเชียงใหม่ (สคร.๑๐) เป็นสถานที่ฉีดวัคซีนเพื่อออกเอกสารรับรองการได้รับวัคซีนไข้วกาฬหลังแอน
- 4) เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อในเอกสารสมุดเล่มเหลืองได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตจาก กรมควบคุมโรคเท่านั้น ซึ่งสถานที่ฉีดวัคซีนเพื่อออกเอกสารรับรองการได้รับวัคซีน ใดๆ จะต้องแจ้งรายชื่อเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการโรงพยาบาล/สถาบัน หรือ นายแพทย์สาธารณสุขประจำจังหวัด เพื่อ “ขึ้นทะเบียนลายมือชื่อ” และ “ตราประทับ” กับกรมควบคุมโรคเสียก่อน จึงจะมีอำนาจลงลายมือชื่อในเอกสารสมุดเล่มเหลืองได้
- 5) กรมควบคุมโรค มีระบบควบคุมการปลอมแปลงเอกสารสมุดเล่มเหลือง โดยการตรวจสอบรูปแบบเอกสารที่ใช้ ซึ่งจะต้องเป็นรูปแบบเอกสาร ตามประกาศกรมควบคุมโรคเท่านั้น, หมายเลขกำกับสมุดเล่มเหลือง ซึ่งกำหนดโดยกรมควบคุมโรค, ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ และตราประทับสถานบริการ ซึ่งต้องขึ้นทะเบียนกับกรมควบคุมโรคเสียก่อน
- 6) เอกสารที่ใช้ในการขอฉีดวัคซีน และเอกสารสมุดเล่มเหลือง ได้แก่ สำเนาบัตรประชาชน สำเนาหนังสือเดินทาง ซึ่งเจ้าหน้าที่จะฉีดวัคซีนและออกเอกสารให้ ก็ต่อเมื่อผู้เดินทางได้ลงทะเบียนรายชื่อไว้กับกรมการศาสนา (สำหรับฮัจย์) และลงทะเบียนกับกระทรวงสาธารณสุข (สำหรับอุมเราะห์) ไว้แล้วเท่านั้น

7) เอกสารรับรองการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่น มีอายุ ๒ ปี หากเกินกำหนดต้องฉีดวัคซีนและออกเอกสารใหม่

และเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ กรมควบคุมโรค สำนักจุฬาราชมนตรี พร้อมทั้งผู้แทนจากบริษัทผู้ประกอบการ ได้ประชุมหารือเรื่องแนวทางการลงทะเบียนผู้เดินทางไปอูมาเราะห์ และสร้างความเข้าใจเรื่องการป้องกันโรคไข้กาฬหลังแอ่นในระหว่างการเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และอูมาเราะห์

ข้อมูลโดย กลุ่มโรคติดต่อระหว่างประเทศ โทร. 02-590-3234
 กลุ่มสื่อสารสาธารณะและภาคีเครือข่าย สำนักโรคติดต่อทั่วไป
 โทร. 02-590-3183 โทรสาร. 02-951-0918

ข่าวอ้างอิง

